

**УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ БЕЗБЕДНОСТИ**

**ДОКТОРСКЕ СТУДИЈЕ
– СТУДИЈЕ НАУКА БЕЗБЕДНОСТИ –**

Београд, 2008.

САДРЖАЈ

УВОД	3
Посебан стандард : Компетентност високошколске установе за реализацију докторских студија.....	5
Стандард 1. Структура студијског програма.....	6
Стандард 2. Сврха студијског програма.....	7
Стандард 3. Циљеви студијског програма.....	8
Стандард 4: Компетенције дипломираних студената.....	9
Стандард 5: Курикулум.....	10
Стандард 6: Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма .	11
Стандард 7: Упис студената	12
Стандард 9: Наставно особље	14
Стандард 10: Организациона и материјална средства.....	15
Стандард 11: Контрола квалитета.....	16

- [ТАБЕЛЕ](#)
- [ПРИЛОЗИ](#)

УВОД

Назив установе: УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ – ФАКУЛТЕТ БЕЗБЕДНОСТИ

Адреса: Господара Вучића бр. 50, 11118 Београд

Web адреса: www.fb.bg.ac.rs

Образовно-научно/образовно-уметничко поље

Интердисциплинарне, мултидисциплинарне, трансдисциплинарне и двопредметне студије

Број студената	
Основне академске студије	/
Дипломске академске студије	/
Специјалистичке академске студије	/
Докторске студије	8
Укупан број студената	8

Наставно особље у наставничким звањима	Доценти	Ванредни професори	Редовни професори
У сталном радном односу	3	7	6
У допунском радном односу	/	1	4
Укупан број			
Наставно особље у истраживачким звањима	Начуни сарадници	Виши научни сарадници	Саветници
У сталном радном односу	/	/	/
У допунском радном односу	/	/	/
Укупан број	/	/	/
Укупан број наставника	3	8	10
		21	

Простор, Библиотека	
Простор, укупна квадратура радног простора за студенте докторских студија	3410 м²
Укупан број библиотечких јединица из области из које изводи наставни процес	3800
Укупан број рачунара на располагању студентима докторских студија	25

Назив студијског програма	ДОКТОРСКЕ СТУДИЈЕ – СТУДИЈЕ НАУКА БЕЗБЕДНОСТИ
Назив установе са којом се организује заједнички студијски програм (ако у реализацији учествује више установа)	Универзитет у Београду
Високошколска установа у којој се изводи студијски програм	Факултет безбедности
Образовно-научно/образовно-уметничко поље	Интердисциплинарне, мултидисциплинарне, трансдисциплинарне и двопредметне студије
Научна или уметничка област	науке безбедности
Обим студија изражен ЕСПБ бодовима	180
Назив дипломе	доктор наука безбедности
Дужина студија	три године (6 семестара)
Година у којој је започела реализација студијског програма	/
Година када ће започети реализација студијског програма (ако је програм нов)	2008/2009
Број студената који студира по овом студијском програму	/
Планирани број студената који ће се уписати на овај студијски програм	20
Датум када је програм прихваћен од стране одговарајућег тела (навести ког)	Одлука Сената Универзита 06 број: 150-1/XVI- 8.15 од 14.02.2008.
Језик на коме се изводи студијски програм	српски језик
Година када је програм акредитован	/
Web адреса на којој се налазе подаци о студијском програму	www.fb.bg.ac.rs

Посебан стандард : Компетентност високошколске установе за реализацију докторских студија

На Факултету безбедности обавља се научноистраживачки рад у циљу развоја науке, унапређивања делатности високог образовања, унапређивања квалитета наставе, усавршавања научног подмлатка, увођења студената у научноистраживачки рад, као и стварања материјалних услова за рад и развој Факултета.

Ценећи критеријуме из члана 10. Правилника о вредновању научноистраживачког рада, Одбор за акредитацију научноистраживачких организација Министарства науке и заштите животне средине Републике Србије донео је одлуку (Број 021-01-61/74 од 16. 4. 2007) да се Факултет безбедности акредитује за обављање научноистраживачке делатности од општег интереса.

Факултет подстиче перманентан професионални научноистраживачки рад својих запослених, као и представљање и објављивање резултата тог рада. У складу са конкретним пројектним захтевима, у научноистраживачку делатност укључују се и сарадници у настави, млађе колеге, као и студенти докторских студија. На тај начин се директно подстичу њихова интересовања и развијају компетенције за квалитетно укључивање у процес научног рада.

Сви значајни резултати научноистраживачког ангажмана објављују се у периодичним или монографским публикацијама. Тим путем се и млађим колегама и студентима докторских студија омогућује да стекну увид у најновија научноистраживачка достигнућа.

Тренутно су запослени наставници и сарадници на факултету ангажовани на три међународна и пет домаћих научноистраживачких пројеката. То су пројекти који се односе на широку област изучавања разних аспеката комплексног подручја безбедности. Један део домаћих пројектних активности се реализује на захтев националних и локалних привредних и друштвених организација. То је истовремено и модус у коме факултет развија апликативну компоненту научноистраживачког рада. Факултет већ неколико година успешно развија истраживачкоапликативни модел процене индикатора људске безбедности у локалним заједницама; до сада је овај пројект реализован у пет општина на територији Србије, а постоје изгледи да се пројектом обухвати још десет општина. Велико интересовање у том погледу су исказали и Министарство за државну управу и локалну самоуправу, као и Одељење за демократизацију Мисије ОЕБС-а у Србији. У оквиру међународне научноистраживачке активности Факултет сарађује са релевантним иностраним академским и истраживачким институцијама, а учешћем наших наставника на међународним конгресима и конференцијама остварује се могућност плодне размене истраживачких искустава.

[Табела П.1.](#) Збирни преглед броја одбрањених теза и објављених публикација

[Табела П.3.](#) Листа научноистраживачких пројеката који се тренутно реализују у високошколској установи

[Табела П.4.](#) Листа особља високошколске установе укљученог у научноистраживачке и уметничкоистраживачке пројекте

[Табела П.5.](#) Збирни преглед научноистраживачких резултата у установи у претходној школској години

[Табела П.6.](#) Листа установа у земљи и свету са којима високошколска установа сарађује

[Табела П.7.](#) Листа наставника у сталном радном односу који су били ментори у изради доктората

Евиденција:

Програм научноистраживачког рада-[Прилог П.1.](#)

Решење о акредитацији научноистраживачке организације-[Прилог П.2.](#)

Стандард 1. Структура студијског програма

Студијски програм докторских студија садржи следеће елементе:

- три обавезна предмета,
- четири изборна модула на којима студент са листе од два бира по један предмет,
- специјални изборни курс који је модулиран и индивидуалан, прилагођен теми докторске дисертације,
- израду и одбрану пројекта докторске дисертације и
- израду и одбрану докторске дисертације као завршног дела студијског програма докторских студија.

Обим студијског програма докторских студија јесте **180** ЕСПБ бодова. Од тога, обим **7** предмета и студијског истраживачког рада јесте **90** ЕСПБ бодова, обим активности израде и одбране пројекта докторске дисертације јесте **30** ЕСПБ, и израде и одбране докторске дисертације **60** ЕСПБ бодова.

Евиденција: Публикација установе- [Прилог 1.1](#)

Стандард 2. Сврха студијског програма

Сврха покретања студијског програма докторских студија наука безбедности огледа се, пре свега, у потреби да се обезбеди кадар за научноистраживачку делатност у области наука безбедности и да се осигура наставнички кадар за извођење високошколске наставе из области студија безбедности, као и у системима интерног и неформалног образовања. Студије безбедности представљају специфичну област друштвених наука у којој се комплексно преплићу филозофија, социологија, право, економија, психологија, менаџмент, андрагогија и друге друштвене и хуманистичке дисциплине.

Стога се специфично академско усавршавање у овој области намеће као неопходно да би се одговорило, с једне стране, на захтеве убрзаног развоја наука безбедности у европској академској заједници, а са друге стране, друштвеној пракси и потребама које пред науке безбедности постављају све сложеније захтеве. Безбедносни изазови, претње и угрожавања у данашње време попримају све комплексније облике, па је неопходно и на теоријском и на практичном плану пратити нове, неочекиване облике ризика, како би се на њих могло адекватно одговорити.

Савремена друштвена и економска кретања захтевају одрживе облике развоја, у којима се питање безбедности поставља као једно од централних. Академским усавршавањем високошколског нивоа докторских студија обезбеђују се компетентни стручњаци који могу помоћи у проналажењу оптималних решења и у другим научним областима, као и многим областима практичног друштвеног деловања (војска, полиција, инфраструктура, привреда, ванпривредне делатности, спорт итд).

Стандард 3. Циљеви студијског програма

Општи циљеви студијског програма докторских студија јесу:

- упознавање са савременим сазнањима у области наука безбедности,
- продубљено овладавање постојећим теоријским и истраживачким донетима, што ће докторандима омогућити објективно, систематско и критичко проучавање безбедносних појава и проблема.

Специфични циљеви студијског програма докторских студија јесу:

- упознавање са примењеном методологијом истраживања појава и процеса безбедности,
- практично усавршавање за примену адекватних приступа и метода у проучавању конкретних безбедносних процеса и појава,
- оспособљавање за креирање и самостално извођење сложених научно-истраживачких пројеката,
- оспособљавање докторанда за успешно осмишљавање и реализацију различитих облика педагошких и едукативних активности у областима студија безбедности.

Циљеви студијског програма докторских студија постижу се континуираним и целовитим овладавањем савременим теоријским донетима у области наука безбедности, критичком анализом постојећих истраживачких искустава и развијањем вештина за пројектовање специфичних истраживачких приступа.

Стандард 4: Компетенције дипломираних студената

Успешним овладавањем знањима из студијског програма докторских студија на Факултету безбедности студенти стичу компетенције за самостално обављање научноистраживачког рада у области наука процеса и појава безбедности, оспособљавају се за педагошки рад у овој области на различитим нивоима педагошко-едукативних делатности, као и за теоријско и практично решавање сложених свих безбедносних проблема заступљених у савременом свету.

Доктори наука безбедности стичу компетенције за обављање најсложенијих послова у систему националне безбедности, што подразумева рад у државним безбедносним институцијама (Министарство одбране, Министарство унутрашњих послова, Министарство спољних послова, обавештајно-безбедносни систем, организације за деловање у ванредним ситуацијама и друге државне и јавне институције).

Поред тога, доктори наука безбедности стичу компетентност за рад у високообразовним и научноистраживачким институцијама које се баве наукама безбедности, али и у другим високошколским и научноистраживачким установама у којима се науке безбедности појављују као тангенцијалне. Након завршених докторских студија на Факултету безбедности докторанди стичу компетенције да, поштујући принципе етичког кодекса добре научне праксе, самостално решавају практичне и теоријске проблеме у области процеса и појава безбедности, укључују се у различите типове домаћих и међународних научних пројеката и доприносе практичној имплементацији резултата истраживања. Савременост програма и начина његове реализације (кроз најновије интерактивне методе и облике наставе подржане информационом технологијом подржане облике наставе) подстичу критичност и креативност у приступу актуелним безбедносним проблемима и омогућавају самосталан, стваралачки и стручан рад у свим подручјима наука о безбедности.

Ширење појма безбедности, проузроковано новим безбедносним изазовима, ризицима и претњама, условило је потребу да и организације и институције изван националног система безбедности на високостручан начин приступе решавању властитих безбедносних проблема. Ова чињеница условила је потребу да се у великим привредним предузећима, културним и јавним установама и институцијама цивилног друштва ангажују висококомпетентни стручњаци за безбедност, чија компетентност одговара курикулуму докторских студија Факултета безбедности. Наиме, развојне стратегије привредних и других организација у савременим условима садрже безбедност као интегралну компоненту успешног пословања и прилагођавања организације променама у окружењу, које по правилу носе нове безбедносне ризике, изазове и претње. Дефинисање безбедносних стратегија не-државних институција није могуће без ангажовања стручњака за безбедност оспособљених за креирање и спровођење најсложенијих истраживања и поступака у овој области.

Стандард 5: Курикулум

Курикулумом докторских студија предвиђено је организовање наставних и испитних активности студената у прва два семестра. Студијски програм поштује поступни прилаз, у смислу да се прво изучавају општији, а касније све конкретнији садржаји и теме, уз нагласак на оспособљавању студента за самосталан истраживачки рад (семинарски радови, елаборати, студијски задаци) и фазну припрему за коначну израду докторског рада као самосталног истраживачког подухвата. У том периоду се одвијају активна настава, студијски истраживачки рад, као и предвиђене испитне активности на **6** предмета. Током трећег семестра студент реализује активности из предмета Методологија истраживања појава безбедности и Специјални изборни курс, чиме се директно припрема за израду и одбрану пројекта докторске дисертације у четвртном семестру. Успешном одбраном пројекта докторске дисертације, студент стиче право на пријаву докторске дисертације, чијој су изради посвећени пети и шести семестар. Половина (**50%**) ЕСПБ бодова предвиђена је за израду докторске дисертације и предмете који су у вези са предметом докторске дисертације. Поступак пријаве, израде и одбране докторске дисертације одређен је одговарајућим правилником.

[Табела 5.1.](#) Спецификација предмета на студијском програму докторских студија

[Табела 5.2.](#) Распоред предмета по семестрима и годинама студија

[Табела 5.3.](#) Захтеви везани за припрему докторске дисертације

[Табела 5.4.](#) Листа предмета на докторским студијама

[Извештај 1.](#) Извештај о структури студијског програма (може бити представљен на овај начин или као извештај из електронског формулара)

[Извештај о параметрима студијског програма](#) (овај извештај следи из уноса података у електронски формулар)

Евиденција: Статут – [Прилог 5.1](#)

Књига предмета - [Прилог 5.2](#)

Стандард 6: Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма

Студијски програм докторских студија на Факултету безбедности прати најактуелније трендове и стање у наукама безбедности, али и најновије безбедносне ризике, изазове и претње. Програм је целовит и свеобухватан, а у приступу проблемима и наставним темама користе се најсавременији извори и референце. Програм је упоредив је са сличним студијским програмима релевантних иностраних високошколских установа. У реализацији овог студијског програма Факултет остварује сарадњу са референтним страним високошколским и научноистраживачким институцијама и експертима.

Овај студијски програм нуди студентима најновија научна сазнања, а по својој структури и циљевима усаглашен је са студијским програмима основних академских и академских дипломских студија, у погледу међусобног повезивања, усаглашавања и надоградње знања стечених на претходним нивоима студија.

Евиденција:

Три акредитована инострана програма (копије програма или **web** адреса установе) – [**Прилог 6.1**](#),

Доказ да је програм усаглашен са европским стандардима – [**Прилог 6.2**](#).

Стандард 7: Упис студената

Факултет безбедности ће у школској **2008/2009.** години расписати конкурс за пријем **20** студената на студијски програм докторских студија из области наука безбедности. Наведени број студената изражава реалну друштвену потребу за кадровима овог нивоа и обухвата оптималан број истраживача овог академског нивоа неопходан за обнављање научног кадра у области наука безбедности.

Табела 7.1. Број студената који се уписује на дати студијски програм

Евиденција:

Конкурс за упис на докторске студије (ако је започела њихова реализација)-**Прилог 7.1**

Стандард 8: Оцењивање и напредовање студената

Провера испуњавања предиспитних обавеза и провера знања на испитима јесу основни поступци праћења напредовања студената у савладавању студијског програма, али сложеност докторских студија подразумева да се оцењивање студената спроводи континуирано и систематски, уз стално праћење нивоа постигнућа студената у погледу бројних аспеката, циљева и задатака ових високих студија. У праћењу напредовања и оцењивању студената првенствено се полази од евалуације реализовања основних (општих и специфичних) циљева студијског програма. Такође се нужно процењује и оспособљеност студената за самосталан научноистраживачки рад, као и стицање и развој компетенција, знања, вештина и способности за наставно-образовну делатност, која обухвата различите аспекте и области студија безбедности.

Нарочита пажња посвећује се праћењу, провери и оцењивању оспособљености студената за самостално пројектовање и извођење научноистраживачког рада. Такав ангажман студената резултираће и изработом докторског рада, који подразумева највиши ниво научне компетенције, утврђене и потврђене одбраном рада пред одговарајућом комисијом. Студенти се посебно подстичу на објављивање сопствених научноистраживачких постигнућа у домаћим и иностраним публикацијама, али и охрабрују да се укључују у научноистраживачке пројекте у области наука безбедности.

У процесу праћења и оцењивања студентских постигнућа веома значајно место заузима и оспособљавање студената за критичко самовредновање, што је неопходан услов за образовање врхунски компетентних стручњака, припремљених за успешно учешће у научноистраживачким, наставно-образовним и стручно-професионалним делатностима које обухватају студије безбедности. На развоју способности самовредновања наставници посебно активно раде у оквиру вежби, дискусија, семинара, менторског вођења, индивидуалних и групних консултација, тимског рада, вођења и праћења студијског истраживачког рада.

Компетенције студената у научноистраживачкој делатности потврђују се и тиме што је студијским програмом предвиђено да најмање један рад студента на докторским студијама мора да буде објављен или прихваћен за објављивање у домаћем часопису са листе Министарства надлежног за науку.

Табела 8.1. Листа одбрањених докторских дисертација у установи у предходне три школске године са резултатима који су објављени или прихваћени за објављивање

Евиденција: Статут (део који се односи на докторске студије)-[Прилог 8.1](#),
Правилник институције о оцени докторске дисертације-[Прилог 8.2](#)

Стандард 9: Наставно особље

Наставу на овом студијском програму реализује **16** наставника Факултета безбедности са потребним научним квалификацијама, као и **4** наставника са других факултета Универзитета у Београду и **1** гостујући наставник са Универзитета у Марибору. Број наставника одговара потребама студијског програма. Процент часова који изводе наставници са **100%** радног времена је **81,41%**. Просечно оптерећење наставника на овом студијском програму је **1,09**. Поред ових наставника у реализацију појединих наставних садржаја укључују се, по позиву, и наставници са других факултета Универзитета у Београду, као и међународни и домаћи експерти из области безбедности. Факултет безбедности има прецизно дефинисане критеријуме за избор наставника који учествују у реализацији докторских студија. Способност наставника за извођење наставе на докторским студијама доказује се одговарајућим референцама (међународни и домаћи часописи, радови објављени у зборницима са међународних и домаћих научних скупова, монографије, уџбеници), као и учешћем на значајним домаћим и међународним конференцијама и истраживачким пројектима.

Наставници на докторским студијама упознати су са стандардом који ће важити од **1. 1. 2010.** године по којем ће услов за извођење наставе на докторским студијама бити најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у часопису са **SSCI** листе, а услов за менторство најмање три рада објављена или прихваћена за објављивање у часопису са **SSCI** листе.

[Табела 9.1.](#) Листа наставника ангажованих на реализацији докторских студија

[Табела 9.2.](#) Листа наставника укључених у научно-истраживачке и уметничко-истраживачке пројекте

[Табела 9.3.](#) Компетентност наставника

[Табела 9.4.](#) Листа ментора у протекле три школске године

[Табела 9.5.](#) Ментори

Евиденција: Критеријуми за избор наставника-[Прилог 9.1](#)

Одлука надлежног органа о именовању ментора-[Прилог 9.2](#)

Књига наставника ангажованих на програму докторских студија- [Прилог 9.3](#)

Књига наставника ангажованих на програму докторских студија који могу да буду ментори- [Прилог 9.4](#)

Стандард 10: Организациона и материјална средства

За извођење овог студијског програма Факултет је обезбедио одговарајуће људске, просторне, материјалне, библиотечке, техничке и друге неопходне ресурсе примерене карактеру студијског програма и уписаном броју студената. Факултет безбедности располаже савременом информатичком и другом наставном опремом која омогућава квалитетну реализацију наставних садржаја. Факултет безбедности има Програм научноистраживачког рада, као и буџет предвиђен за његову реализацију.

Рационалним управљањем постојећим техничким и просторним капацитетима студентима се омогућавају приступ и коришћење опреме неопходне за научноистраживачки рад. Такође, студентима су на располагању библиотечки ресурси и приступ електронским базама података у оквиру домаће и иностране академске заједнице.

Табела 10.1. Листа опреме која се користи у научноистраживачком раду

Табела 10.2. Простор за извођење наставе на докторским, студијама и одговарајући лабораторијски простор неопходан за експериментални рад

Евиденција:

План и буџет предвиђен за реализацију научноистраживачког рада- **Прилог 10.1**

Уговори о сарадњи са са другим високошколским установама и акредитованим институтима и међународним организацијама- **Прилог 10.2** ,

Прилог о доступним базама података и библиотечким ресурсима- **Прилог 10.3**

Стандард 11: Контрола квалитета

Факултет безбедности је темељно дефинисао систем, стратегију, стандарде, поступке и одговарајуће документе који обухватају област контроле, провере, оцене и обезбеђења квалитета, уз неопходне поступке редовног и систематског самовредновања свих значајних аспеката делатности Факултета. На тај начин Факултет је спремно ушао у процес акредитације високог школства у Републици Србији, показујући стратешку опредељеност да перманентно спроводи квалитетно самовредновање и да се подвргава нужним поступцима спољашњих провера квалитета.

Правилник о самовредновању и оцени квалитета Факултета безбедности регулисао је и формирање **Комисије за обезбеђење квалитета**, као стручног и саветодавног тела Наставно-научног већа.

Табела 11.1. Листа чланова комисије за контролу квалитета на студијском програму:

Састав Комисије за обезбеђење квалитета Факултета безбедности		
1	Проф. др Владимир Јаковљевић	председник
2	Проф. др Жељко Иваниш	члан
3	Проф. др Слађана Ђурић	члан
4	Доц. др Борис Кордић	члан
5	Доц. др Жељко Бралић	члан
6	Горан Самојловски	шеф студентске службе
7	Иван Вермезовић	представник студената

Евиденција:

Извештај о самовредновању студијског програма докторских студија-[Прилог 11.1](#)